

Täysistunto

Tiistai 15.1.2019 klo 14.00—20.48

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain, perintö- ja lahjaverolain 28 a §:n sekä tuloverolain 112 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 244/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Asian käsittely keskeytettiin 11.1.2019 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelu

16.46 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Perjantain istunnossa käytiin hyvin hedelmällistä keskustelua tulorekisteristä ja sosiaaliturvan välittömän uudistamisen tarpeesta, johon lähes reaaliaikainen tulotietojärjestelmä on keskeinen työkalu. Haluankin kiittää kaikkia rakentavista puheenvuoroista ihan salin joka laidalta. Kyynikko sanoisi, että kun median huomio viikonloppua odotellessa ei ollut täällä salissa, niin pystyttiin yhteistuumin ja toisiaan jopa kannustaen etsimään yhteisiä tavoitteita ja päämääriä. Vaalit tieteenkin lähestyvät ja vastakkainasettelu kärjistyy, mutta on myös asioita, joista vallitsee laaja yksimielisyys. Kuten edustaja Kontula kertoi erinomaisessa uudessa kirjassaan Eduskunta — Ystäviä ja vihamiehiä, jota suosittelen jokaiselle luettavaksi, itse asiassa varsin suuri osa hallituksen esityksistä käsitellään ja niitä tarvittaessa parannetaan yhteisymmärryksessä ilman erimielisyyksiä.

Tulorekisteri selkiyttää ja yksinkertaistaa ensi vaiheessa työnantajan ja viranomaisen menettelyitä, mutta pitemmällä jännteellä palvelee nimenomaan kansalaista, oli hän yrittäjä, palkansaaja tai etuudensaaja, ja varsinkin tilanteessa, jossa hän siirtyy yhdestä tuloasemasta toiseen. Silloin sosiaaliturva voisi siirtyä mukana katkeamatta ilman viivästyksiä ja karensseja ja osaltaan rohkaista ihmisiä työttömyydestä työhön tai työstä yrittäjyyteen tai kartuttamaan osaamistaan.

Tulorekisteri on myös keskeinen osa SDP:n sosiaaliturvan uudistamismallia eli yleisturvaa, jonka vaasalainen Matias Mäkynen on puolueelle valmistellut. Siinä etuuden määrä riippuu aktiivisuuden asteesta, ja se rekisteröidään reaaliajassa, niin että pienikin työjakso tai koulutuksen tuki tulee saajalleen välittömästi käteen ja hyödyksi ja näin kannustinvaikutus on välitön ja tuntuva.

Yhtä lailla tulotietojärjestelmää tarvitaan toiseen SDP:n esittämään uudistukseen eli pienipalkkaiseen työhön kannustavaan työtulotukeen. Meillä on paljon osa-aikaista, määräaikaista, kausiluontoista työtä, josta vuositulo on alle 15 000 euroa eli alle valtionverotuksen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

rajan, jopa kokoaikaisiakin pienipalkkaisia ammatteja, kuten metrosiivoojan arvokas työ. Kannustin siirtyä työttömyydestä pienille tuloille on nyt huono, koska etuuksia voi menettää. Työtulotuessa etuudet säilyvät, mutta verotus voi olla jopa negatiivinen eli käteen jää enemmän kuin on nimellispalkka. Silloin tarvitaan reaaliaikaista tulotietoa, jonka ansiosta joka kuukausi ennakonpidätyksen sijaan suoritetaan ennakkoveronpalautus. Silloin kannustin vaikuttaa välittömästi ja lisää heti kouriintuntuvasti toimeentuloa ja ostovoimaa.

Puhemies! Kaikilla tässä salissa on tavoitteena työllisyysasteen nosto ainakin 75 prosenttiin. Kullakin on tähän yhteiseen tavoitteeseen omat keinonsa, joko enemmän tai vähemmän valmisteltuja malleja, ja varmaankin tulotietojen sujuva rekisteröiminen yhdistetyn tekoälyn tuomiin mahdollisuuksiin takaa sen, että yhä useampi suomalainen saa aidosti [Puhemies koputtaa] sen tulon, minkä ansaitsee, ja on kannustettu ansaitsemaan enemmänkin, jos on tarve.

16.49 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tämä on perusteltu, hyvä esitys, ja hyvä, että se on nyt jälleen kerran etenemässä.

Tuossa muuten ihan tänään, hetki sitten olimme muun muassa edustaja Hassin kanssa ARA-päivillä asuntopoliittisessa paneelissa, ja myös siellä tämä tuli ilmi siitä näkökulmasta, kun puhuttiin asumistuen kehittämistarpeista. Varmasti tämänkaltaiset mekanismit ovat hyviä tulevaisuutta ajatellen, jotta voimme koko sosiaaliturvajärjestelmää ja eri tukijärjestelmiä kehittää siten, että sitten tämä tietynlainen kannustavuus ottaa vastaan työtä ja kaikki tämä toimisi tätä päivää paremmin. Eli tämä linkittyy myös tämän päivän teemaan liittyen tähän.

Samoin tätä teemaa aukaisi edustaja Harakka tuossa edellisessä puheenvuorossaan kertoessaan muun muassa SDP:n vaihtoehdosta. Minusta on tärkeää nähdä, että nyt kun tätä koko sosiaaliturvaa tullaan tulevaisuudessa uudistamaan, samoin verotusta, niin tämä tarjoaa helpomman mahdollisuuden päästä siihen päämäärään, mitä esimerkiksi itse tavoittelemme tällä työtulotuki- ja negatiivinen tulovero -ajattelulla.

Eli tässä suhteessa, puhemies, on hyvä konsensusessa viedä näitä uudistuksia eteenpäin.

16.51 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Tästä esityksestä on syytä antaa täysi kiitos hallitukselle ja valtiovarainvaliokunnalle, joka on tämän käsitellyt ja yksimielisesti saanut vietyä eteenpäin. Saadaan tämä nyt käsittelystä pois ja voimaan. Se on erittäin hyvä valtion ja monien muiden tahojen ja tekijöiden näkökulmasta.

Täällä nousi esille hyviä kohtia, joihin en nyt puutu sen enempää, mutta totean, että sosiaaliturvan uudistus ja verotuksen uudistus — varsinkin verotuksen siinä tapauksessa, jos maakuntauudistus sattuisi toteutumaan — ovat edessä kuitenkin, ja silloin tämä on todellakin hyvä työkalu viedä järkevällä tavalla näitä isoja uudistuksia tältä osin eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Yksi asia tässä nyt hieman aiheuttaa huolta. Eräs pienyrittäjä eilen kertoi tästä, että tämä lisää kyllä pienten yritysten, pienten työnantajien työmäärää aika tavalla suhteessa niiden toimintaan ja tulokseen. Siinä mielessä voisi olla ihan paikallaan, että vaikka täällä ankarasti on yrittäjävähennystä aina moitittu ja yrittäjävastaisuutta ollut siltä osin aika voimakkaasti, niin kuitenkin nyt hallitus tutkisi, onko pienten yritysten yrittäjävähennystä esimerkiksi mahdollista korottaa sillä perusteella, että tämä tulotietojärjestelmä aiheuttaa niille lisää kustannuksia tilitoimistojen kautta ja omaan työhön. Se olisi vastaantulo niille yrittäjille, jotka joutuvat taas ikään kuin byrokratian lisäkahleita kanta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 141/2018 vp

maan. Hallitushan on toiminut ohjelmansa mukaisesti byrokratiatalkoissa niin päin, että sitä yritetään vähentää ja on vähennetty, mutta tässä nyt tulee pikkuisen lisää, ja tämä huoli on ihan aiheellinen. Mutta kaiken kaikkiaan hyödyt ovat niin paljon suuremmat, että tätä on ilo viedä eteenpäin.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 244/2018 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.